

Guía Docente				
Datos Identificativos			2020/21	
Asignatura (*)	Deseño, desenvolvemento e avaliación do currículo		Código	652G02009
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación	Sanchez Bello, Ana		Correo electrónico	ana.sanchez.bello@udc.es
Profesorado	Lorenzo Castiñeiras, Juan J.		Correo electrónico	j.lorenzo.castineiras@udc.es
	Sanchez Bello, Ana			ana.sanchez.bello@udc.es
	Torres Santomé, Jurjo			jurjo.torres@udc.es
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten por obxectivo analizar rigurosamente os fundamentos sociais dunha cultura igualitaria que non igualitarista e as accións específicas que pode desenvolver a institución escolar para garantir este principio. O contexto global das nosas sociedades fai que as escolas precisen de instrumentos novedosos para facer fronte a novas demandas sociais e culturais que son precisas analizar, recrear e reificar no ámbito educativo. As controversias entre redistribución e recoñecemento, formarán o eixo analítico principal cara a reconfigurar o sentido socio-educativo			

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Non se realuzan 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Análise de fotes documentais Proba de ensaio Proba oral Portafolios do alumnado *Metodoloxías docentes que se modifican O seminario non se levará a cabo 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Correo electrónico Moodle Teams 4. Modificacións na avaliación a) Proba oral sobre os contidos que se foron traballando ao longo do cuadrimesre (50%). b) Diversas probas de coñecemento sobre o traballo das clases interactivas (50%). Para ter apto na materia é imprescindible ter aprobadas as dúas probas a avaliar avaliación de dispensa académica e non prsenciais (aquele alumnado que non chegue ao 80% das clases interactivas): a) proba escrita sobre os contidos da materia (40%) b) Traballo dunha obra académica que será ofertada pola profesora (60%) *Observacións de avaliación: 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Só se incluírá a bibliografía que esté en aberto para o alumnado e
-----------------------------	--

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período de 6-12, no contexto familiar, social e escolar.
A2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais.
A3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións.
A4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento.
A5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseado na aprendizaxe de competencias.
A6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.
A7	Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra de ela relativos ao período 6-12.
A8	Coñecer os fundamentos da educación primaria.
A9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan.
A10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa.
A11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula.
A12	Abordar e resolver problemas de disciplina.
A13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais.
A14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática.
A15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais.

A16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.
A17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en educación primaria.
A18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade.
A19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación.
A20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas.
A22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade.
A28	Valorar as ciencias como un feito cultural.
A29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sustentable.
A34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico.
A40	Formular e resolver problemas vinculados coa vida cotiá.
A42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.
A48	Fomentar a lectura e animar a escribir.
A52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes aos estudantes.
A60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.
A61	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión da mesma.
A63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias.
A64	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
A65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
A66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se podan establecer nun centro.
A68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B8	Capacidade para elaborar discursos coherentes e organizados lxicamente.
B9	Capacidade para expoñer as ideas elaboradas, de forma oral e na escrita.
B10	Capacidade de expresión oral e escrita en varias linguas (a lo menos nunha lingua estranxeira).
B11	Capacidade de comprensión dos distintos códigos audiovisuais e multimedia e manexo das ferramentas informáticas.
B12	Capacidade de selección, de análise, de avaliación e de utilización de distintos recursos na rede e multimedia.
B13	Lectura e interpretación de imaxes.
B14	Capacidade para traballar en equipo de forma cooperativa, para organizar e planificar o traballo, tomando decisións e resolvendo problemas, tanto de forma conxunta como individual.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.
B16	Capacidade crítica e creativa na análise, planificación e realización de tarefas, como froito dun pensamento flexible e diverxente.
B17	Capacidade de análise e de autoavaliación tanto do propio traballo como do traballo en grupo.
B18	Compromiso ético para o exercicio das tarefas docentes.
B19	Capacidade de adaptarse a novas situacións nunha sociedade cambiante e plural.
B20	Relación con diversos interlocutores sociais.

B21	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B22	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B23	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B24	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B25	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
O curriculum escolar como construción social	A1	B1	C5
	A2	B2	C6
	A3	B6	C7
	A8	B17	
	A10	B18	
	A19	B19	
	A28	B20	
	A29	B21	
	A34		
O Deseño do curriculum escolar: innovación e cambio	A9	B1	C1
	A11	B2	C2
	A12	B3	C3
	A13	B4	C6
	A16	B5	C7
	A17	B6	
	A18	B8	
	A22	B9	
	A40	B11	
	A48	B13	
	A61	B17	
	A64	B22	
	A65	B23	

Aplicacións didácticas do curriculum escolar: o alumnado como centro da aprendizaxe	A1	B7	C4
	A2	B8	C6
	A4	B9	C8
	A5	B10	
	A6	B11	
	A7	B12	
	A13	B14	
	A14	B15	
	A15	B16	
	A16		
	A17		
	A18		
	A20		
	A40		
	A42		
	A52		
	A60		
Avaliación e propostas de mellora na planificación curricular	A9	B1	C6
	A16	B14	C7
	A17	B15	C8
	A18	B16	
	A63	B17	
	A64	B18	
	A65	B19	
	A66	B20	
	A68	B24	
		B25	

Contidos	
Temas	Subtemas
1.O SIGNIFICADO DO CURRICULUM NA ESTRUCTURA SOCIAL	1.1 Xustiza social nun mundo globalizado 1.2 Igualdad vs Igualitarismo 1.3 Niveis de xustiza social 1.4 Re-conceptualización do ensino 1.5 As sementes dun novo humanismo
2. OS DETERMINANTES DOS CURRICULA	2.2. Transformacións sociais e ámbitos de intervención 2.3. Procesos de aprendizaxe e participación democrática 2.3. Profesionalización e democratización 2.4. Pedagogía crítica e cidadanía 2.5. Sociedade e escola na construción dunha cidadanía crítica
3. FORMACIÓN DE IDENTIDADES E IGUALDADE	3.1. Experiencias identitarias 3.2. Relacións culturais e diversidade identitaria 3.3. Dimensións educativas na construción da identidade 3.4. Curriculum e diversidade cultural 3.5. Escola e pluralismo cultural
4. O DESEÑO CURRICULAR. MÉTODOS, ESTRATEXIAS E MEDIOS DE ENSINO E APRENDIZAXE NO PROCESO DE ELABORACIÓN	4.1. Conflictos en torno ao deseño curricular 4.2. Propostas diversas no deseño do currículo 4.3. Políticas escolares en torno ao deseño curricular 4.4. A importancia de prever a acción educativa 4.5. modelos de planificación curricular

5. AS TAREFAS DE APRENDER E ENSINAR E DE AVALIACIÓN	5.1. O papel do curriculum oculto 5.2. Niveis de análise e avaliación curricular 5.3. Novos espazos para aprender 5.4. Modelos escolares para a aprendizaxe innovadora 5.5. A investigación como método
---	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Seminario	A1 A3 A7 A9 A19 A20 A22 A28 A29 A34 A48 A63 A64 A68 B1 B3 B7 B8 B12 B15 B16 B18 B19 B20 B25 C2 C4 C6 C7 C8	42	0	42
Análise de fontes documentais	A5 A8 A10 A11 A15 A17 A18 B11 B13 B17 B21 B23 C5	0	35	35
Proba de ensaio	A2 A4 A6 A12 A14 A16 A40 A42 A52 A60 A61 A65 B2 B9 B10 B14 B22 B24 C1 C3	2	0	2
Eventos científicos e/ou divulgativos	A13 A66	0	10	10
Proba oral	A5 A8 A10 A11 A15 A17 A18 B11 B13 B17 B21 B23 C4 C6	0	16	16
Portafolios do alumno	B4 B5 B6	0	43	43
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Técnica de traballo en grupo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema. Caracterízase pola discusión, a participación, a elaboración de documentos e as conclusións ás que teñen que chegar todos os compoñentes do seminario
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico
Proba de ensaio	que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.

Eventos científicos e/ou divulgativos	Actividades realizadas polo alumnado que implican a asistencia e/ou participación en eventos científicos e/ou divulgativos (congresos, xornadas, simposios, cursos, seminarios, conferencias, exposicións, etc.) co obxectivo de profundar no coñecemento de temas de estudo relacionados coa materia. Estas actividades proporcionan ao alumnado coñecementos e experiencias actuais que incorporan as últimas novidades referentes a un determinado ámbito de estudo.
Proba oral	Actividade realizada polo alumnado no que se demostrará que os coñecementos adquiridos na materia poden ser aplicados no seu ámbito profesional. A reflexión sobre os contidos e a relación entre diferentes coñecementos serán os aspectos máis destacados a desenvolver.
Portafolios do alumno	É unha carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno nun período de tempo, cos comentarios e cualificacións asignadas polo profesor, o que lle permite visualizar o progreso do alumno. O portafolios ou carpeta inclúe todo o que fai o alumno, como: apuntes ou notas de clases, traballos de investigación, guías de traballo e o seu desenvolvemento, comentarios de notas, resúmenes, probas escritas, autoavaliacións, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumno realizado polo profesor, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario Portafolios do alumno	A atención personalizada ao alumnado estará garantida en todo momento. As cuestións aclaratorias sobre a materia, as dúbidas persoais, as ampliacións de contido así como unha reflexión máis pormenorizada da materia serán atendidas en horario de titoría que se entregará ao alumnado o primeiro día do seminario A atención ao alumnado con dispensa académica desenvolverase previa cita coa docente onde se desenvolverán titorías de aclaración dos contidos que serán materia de exame e/ou traballo individual

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba de ensaio	A2 A4 A6 A12 A14 A16 A40 A42 A52 A60 A61 A65 B2 B9 B10 B14 B22 B24 C1 C3	O proceso de avaliación explicárase pormenorizadamente ao alumnado o primeiro día do seminario, tendo en conta as particularidades, intereses e dilemas individuais	70
Proba oral	A5 A8 A10 A11 A15 A17 A18 B11 B13 B17 B21 B23 C4 C6	O proceso de avaliación está relacionada coa elaboración de un traballo elaborado polo alumnado que deberá ser exposto de maneira oral. Explicárase pormenorizadamente ao alumnado o primeiro día do seminario, tendo en conta as particularidades, intereses e dilemas individuais	30

Observacións avaliación

A avaliación constará de dúas probas:

a) Exposición oral do traballo elaborado polo alumnado nas clases interactivas (30%). b) Un exame escrito sobre os contidos da materia (70%). Para ter apto na materia é imprescindible ter aprobadas as dúas probas a

avaliar avaliación de dispensa académica e non presenciais (aquele alumno que non chegue ao 80% de asistencia ás aulas interactivas): a) proba escrita sobre os contidos da materia (75%) b) Traballo dunha obra académica que será ofertada pola profesora (25%)

Fontes de información

Bibliografía básica	BENHABIB, Seyla. Las reivindicaciones de la cultura. Igualdad y diversidad en la era global. Madrid. Katz FRASER, Nancy and HONNETH, Axel. (2006). ¿Redistribución o Reconocimiento?. Madrid. Morata. FRASER, Nancy (2008). Escalas de justicia. Barcelona. Herder GIMENO SACRISTÁN, José. (educar y convivir en la cultura global. Madrid. Morata GUTMANN, Amy. (2008). La identidad en democracia. Madrid. Katz NUSSBAUM, Martha. (2005). El cultivo de la humanidad. Una defensa clásica de la reforma en la educación liberal. Barcelona. Paidós
----------------------------	--

Bibliografía complementaria	Gee, J.P. (2005): La ideología en los discursos. Madrid, Morata. Gimeno Sacristán, J. (1997): El curriculum: una reflexión sobre la práctica. Madrid, Morata (7ª ed.). Gimeno Sacristán, J. e Pérez Gómez, Á.I. (Comps.) (1997): Comprender y transformar la enseñanza (6ª ed.). Madrid, Morata. Giroux, H.A. (1988): Los profesores como intelectuales: hacia una pedagogía crítica del aprendizaje. Barcelona/Madrid, Paidós/MEC. Guttman (Gutmann), A. (2001): La educación democrática: una teoría política de la educación. Barcelona, Paidós. Hargreaves, A. (1996): Profesorado, cultura y postmodernidad (cambian los tiempos, cambia el profesorado). Madrid, Morata. Hargreaves, A. (2003): Enseñar en la sociedad del conocimiento. Barcelona, Octaedro. Stenhouse, L. (2003): Investigación y desarrollo del curriculum (5ª ed.). Madrid, Morata. Torres Santomé, J. (2001): Educación en tiempos de neoliberalismo. Madrid, Morata. Torres Santomé, J. (2005): El curriculum oculto (8ª ed.). Madrid, Morata. Torres Santomé, J. (2006): La desmotivación del profesorado. Madrid, Morata. Torres Santomé, J. (2006): Globalización e interdisciplinariedad: el curriculum integrado (5ª Ed.). Madrid, Morata.
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Problemas sociais, xustiza xuvenil e educación/652439027

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías